

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

05 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Burduh Victor și Craiu Nicolae,

a judecat fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către inculpat, de către avocatul acestuia, Arhiliuc Ion și de către reprezentantul părții civile BC „Moldova-Agroindbank” SA, Recean Stela, precum și recursul suplimentar declarat de avocatul Arhiliuc Ion în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 iulie 2020, în cauza penală în privința lui

Doțen Renat xxx, născut la xxx, originar și domiciliat în xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 13.10.2017 - 04.03.2020;

Instanța de apel: 25.03.2020 - 30.07.2020;

Instanța de recurs: 24.09.2020 – 05.05.2022.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 04 martie 2020, Doțen Renat a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.art.42 alin.(5), 188 alin.(5) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.art.70 alin.(3), 79 alin.(1) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis.

Acțiunea civilă înaintată de BC "Moldova-Agroindbank" SA către Doțen Renat privind încasarea sumei de 579 472 lei cu titlu de prejudiciu comis prin infracțiune, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, minorul Doțen Renat la 27.07.2016, în jurul orelor 15:00 min, împreună cu Condrea Iacob, Șcurea Gheorghe, și Zaharia Oleg, care au fost condamnați prin sentințele Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 21.02.2017, 06.03.2017 și 26.07.2017, prin înțelegere prealabilă și de comun acord, urmărind scopul sustragerii bunurilor printr-un atac armat, acționând după planul comun chibzuit în prealabil, s-au deplasat cu a/m de model "Honda Civic", cu n/î XXX în direcția filialei B.C. „Moldova-Agroindbank", amplasată pe adresa mun. Chișinău, or. Durlești, str. Stefan Vodă 143.

Ajungând la locul destinației, potrivit rolului criminal repartizat în prealabil, Doțen Renat, cunoscând că pentru a perfecta un contract cu eliberarea cardului

bancar, operatorul băncii urma să deschidă ușa care delimitează spațiul interzis și să părăsească zona dată, fapt care, i-ar ajuta pe Șcurea Gheorghe și Condrea Iacob să pătrundă în zona unde se află safeul, primind o promisiune din partea lui Șcurea Gheorghe că în cazul în care atacul tâlhăresc se va solda cu succes, acesta ar fi trebuit să primească o parte din suma sustrasă, s-a deplasat să perfecteze un card bancar pentru a facilita realizarea intențiilor infracționale comune.

Ulterior, Șcurea Gheorghe împreună cu Condrea Iacob, au îmbrăcat pe fețe cagule, iar pe mâni mănuși, pe care le-au pregătit din timp și prin acces liber au pătruns în sediul filialei B.C. „Moldova-Agroindbank” nominalizată, unde s-au apropiat brusc de regiunea îngrădită cu pereți de protecție, ghișeu pentru deservirea clienților, unde la acel moment se afla angajatul băncii, operatorul Nicolaev Vitalie.

În circumstanțele date, Șcurea Gheorghe, profitând de faptul că Nicolaev Vitalie se afla de unul singur în incinta sediului, s-a apropiat de ghișeul operatorului și a îndreptat pistolul de model „Le petit Rg 59” în direcția acestuia, amenințând că în caz că acesta nu deschide ușa de acces în sectorul îngrădit, v-a trage din armă.

În urma amenințărilor percepute ca fiind reale și iminente, Nicolaev Vitalie a deschis ușa, după care Șcurea Gheorghe împreună cu Condrea Iacob au pătruns în zona accesibilă numai pentru angajații băncii, unde ultimul i-a aplicat operatorului mai multe lovituri în diferite părți ale corpului. De asemenea, realizând planul criminal bine chibzuit, Șcurea Gheorghe a vărsat peste obiectele interiorului din sediul filialei o substanță combustibilă.

Tot atunci, Șcurea Gheorghe, acționând prin intenție directă după planul bine chibzuit, dând-u-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările și dorind în mod conștient survenirea lor, profitând de faptul că safeul amplasat în zona protejată a filialei era deschis, a sustras din interiorul acestuia mijloace bănești după cum urmează: 370 100 lei; 3 235 euro; 5 590 dolari USD; 30 lire sterline; 12 RON; 91 000 ruble rusești; care conform ratei schimb oficial al BNM a constituit suma totală de 579 472 lei.

Intrând în posesia mijloacelor bănești sustrate, Șcurea Gheorghe împreună cu Condrea Iacob și Zaharia Oleg, au părăsit locul infracțiunii, deplasându-se în satul Brînza, r-nul Cahul, pentru a repartiza și a tăinui banii sustrași.

Astfel, în rezultatul acțiunilor ilegale comise de Doțen Renat împreună cu Șcurea Gheorghe, Condrea Iacob și Zaharia Oleg, părții vătămate B.C. „Moldova-Agroindbank” i-au fost cauzate daune materiale în proporții deosebit de mari în suma totală de 579 472 lei.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanța a reținut în drept că, faptele inculpatului Doțen Renat întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.art.42 alin.(5), 188 alin.(5) Cod penal, în calitate de complice a săvârșit tâlhăria, adică participarea în calitate de complice la atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de amenințarea cu aplicarea de violență periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei, săvârșit de mai multe persoane, mascate, cu aplicarea armei de foc, în proporții deosebit de mari.

3. Procurorul a contestat cu apel sentința, solicitând casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Doțen Renat să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art.art.42 alin.(5), 188 alin.(5) Cod penal, la 7 ani 6 luni închisoare, cu executarea în

penitenciar de tip închis.

În motivarea cerințelor sale, acuzarea a invocat că, deși prima instanță a calificat corect acțiunile inculpatului Doțen Renat, consideră sentința nefondată sub aspectul blândeții pedepsei stabilite sub formă de aplicare a unei pedepse sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea prevăzută de art.188 alin.(5) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.79 alin.(1) Cod penal și anume pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani.

Astfel, prima instanță la individualizarea pedepsei, nu a ținut cont în principal de gravitatea infracțiunii, persoana celui vinovat, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportamentul avut până, în timpul și după săvârșirea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și consecințelor ei, precum și de contribuirea activă la o infracțiune săvârșită în grup - la descoperirea acesteia și de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

În conformitate cu art.79 Cod penal, stabilirea pedepsei sub limita minimă sau a unei pedepse mai blânde, care nu este prevăzută în sancțiunea articolului corespunzător din Codul penal, în baza căruia este încadrată infracțiunea, se admite luând numai în considerare personalitatea vinovatului în cazul existenței circumstanțelor excepționale, legate de scopul, motivele, rolul vinovatului și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, în timpul și după săvârșirea infracțiunii. În spiritul acestei norme penale, se înțelege că trebuie să existe ori în împrejurările în care s-a derulat fapta infracțională, ori în datele privind personalitatea infractorului, circumstanțe, împrejurări, particularități, situații sau stări de lucruri, care constituie excepție de la starea obișnuită a lor ori a personalității inculpatului.

A menționat că, potrivit art.394 alin.(2) pct. 2) Cod penal, la aplicarea unei pedepse mai ușoare decât cea prevăzută de lege, instanța este obligată să-și motiveze hotărârea adoptată, însă în virtutea acestor prevederi legale, în cadrul examinării acestei cauze penale în cadrul primei instanțe, nu au fost stabilite careva motive care ar concluziona că nu este rațional ca inculpatul Doțen Renat, să nu execute pedeapsa solicitată de către acuzator, ci una sub limita minimă decât cea prevăzută de lege, astfel încât să fie relevantă speței aplicabilitatea prevederilor art.79 alin.(3) Cod penal, iar prima instanță s-a rezumat doar la argumentele precum că, inculpatul a săvârșit fapta incriminată până a atinge vârsta de 18 ani (la 16 ani), care se apreciază drept circumstanță excepțională, ar fi suficiente pentru aplicarea unei pedepse sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă.

A precizat că, infracțiunea săvârșită de către inculpat, prevăzută la art.188 alin.(5) Cod penal, în conformitate cu art.16 alin.(5) Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor deosebit de grave. Totodată, inculpatul Doțen Renat s-a eschivat de la prezentarea în fața organului de urmărire penală, fiind dispuse investigații în vederea căutării acestuia, nu și-a recunoscut vinovăția, negând cu vehemență orice implicare a sa în comiterea infracțiunii incriminate, precum și nu a restituit prejudiciul cauzat prin infracțiune.

De asemenea, a notat că, deși inculpatul a comis infracțiunea prevăzută de art.42 alin.(5), 188 alin.(5) Cod penal, fiind minor (având vârsta de 16 ani), iar potrivit art.79 Cod penal, minoratul persoanei care a săvârșit infracțiunea se consideră circumstanță excepțională, totuși reieșind din prevederile articolului nominalizat, aplicarea unei pedepse sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, este un drept și nu o obligație a instanței de judecată, iar în

acest caz, consideră că nu este rațională aplicarea unei pedepsei sub limita minimă, prevăzută pentru săvârșirea infracțiunii incriminate, or, reieșind din raportul de cauzalitate dintre gravitatea infracțiunii și urmările prejudiciabile survenite, stabilirea unei pedepse sub limita minimă este neîntemeiată, având în vedere circumstanțele comiterii infracțiunii de către inculpatul Doțen Renat.

A indicat că, la aplicarea pedepsei inculpatului Doțen Renat pentru infracțiunea comisă, prima instanță nu a acordat deplină eficiență prevederilor art.art.61 și 75 Cod penal și pripit a ajuns la concluzia aplicării art.79 Cod penal.

Mai mult, potrivit prevederilor art.70 alin.(3) Cod penal, la stabilirea pedepsei închisorii pentru persoana care, la data săvârșirii infracțiunii, nu a atins vârsta de 18 ani, termenul închisorii se stabilește din maximul pedepsei, prevăzute de legea penală pentru infracțiunea săvârșită, reduce la jumătate, fapt pentru care nu era necesar ca instanța să rețină și dispoziția art.79 alin.(1) Cod penal, or, soluția dispusă de prima instanță pe caz este una ilegală întrucât pedeapsa aplicată inculpatului este mult prea blândă în coraport cu gravitatea infracțiunii comise, fiind una inechitabilă.

Totodată, echitatea presupune respectarea unei balanțe dintre interesele infractorului adică stabilirea unei pedepse care să nu fie prea aspră, pe de o parte, și interesele sociale sau individuale care au fost prejudiciate, pe de altă parte. Adică, pedeapsa justă poate contribui la diminuarea suferinței morale suportate de victimă și societate, precum și a compensa dauna materială cauzată. În această perspectivă, restabilirea echității sociale nu poate fi concepută fără a se ține cont de următoarele aspecte: stabilirea unei pedepse care să corespundă caracterului prejudiciabil al infracțiunii, circumstanțelor atenuante și agravante, personalității infractorului, precum și neadmiterea cauzării de suferințe și înjosire a demnității persoanei.

În final, a conchis că pedeapsa solicitată sub formă de închisoare pe un termen de 7 ani 6 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, ar contribui la corectarea și reeducarea inculpatului, îl va reține de la comiterea unor infracțiuni similare, îl va determina ca pe viitor să adopte un mod corect de viață în societate și v-a conștientiza gravitatea și consecințele faptei incriminate.

3.1. Reprezentantul părții civile/părții vătămate BC „Moldova-Agroindbank” SA, Stela Recean a contestat cu apel sentința, solicitând casarea parțială a acesteia, în ce privește latura civilă, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie admisă integral acțiunea civilă și să dispună încasarea de la Doțen Renat în beneficiul Băncii prejudiciul în sumă totală de 579 472, 80 lei, cauzat în rezultatul comiterii infracțiunii.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, în calitate de parte vătămată și parte civilă, în contradictoriu cu prima instanță, consideră inechitabilă, neîntemeiată, lipsită de consistență și suport juridic sentința în ce privește latura civilă, bazată pe aplicarea eronată și incorectă a legislației în vigoare, pe aprecierea subiectivă și unilaterală a circumstanțelor de fapt și pasibilă de a fi casată în ce privește latura civilă.

A remarcat că, în textul sentinței se precizează că „Astfel cauzând părții vătămate B.C. „Moldova- Agoindbank” un prejudiciu material în proporții deosebit de mari în suma totală de 579 472 lei. În cazul din speță în cadrul cercetării judecătorești și la adoptarea sentinței, prima instanță a constatat cu certitudine faptul că, acțiunile infracționale comise de către inculpat și complicii acestuia au cauzat Băncii „prejudiciu material în proporții deosebit de mari în suma de 579 472 lei”, constatând suma exactă a despăgubirilor cuvenite Băncii. În pofida acestor constatări,

instanța de fond a ignorat prevederile art.225 alin.(1) Cod de procedură penală care prevede că „judecarea acțiunii civile în procesul penal, indiferent de valoarea acțiunii, se efectuează de către instanța de competența căreia este cauza penală”. Ignorarea prevederilor art.225 alin.(1) Cod de procedură penală și admiterea doar în principiu a acțiunii civile nu poate fi acceptată. Procesele de examinare a cauzelor penale sunt foarte îndelungate, anevoioase, iar uneori fără o finalizare definitivă. Deci, nu ar fi corect și justificat, în calitatea sa de parte vătămată/parte civilă - să suporte consecințele încă a unui proces judiciar (civil) îndelungat și anevoios precum și a altor factori care generează zilnic pierderi pe motivul nerecuperării în timp real a prejudiciului material cauzat de către inculpat și complicii acestuia.

Totodată, nu poate fi reținută aprecierea primei instanțe precum că, persistă circumstanțe de fapt și de drept de a admite acțiunea civilă în principiu. Inclusiv și inculpatul a contribuit la generarea prejudiciului indicat supra și nu doar complicii acestuia, deoarece acesta a avut rolul său prestabilit din timp aferent comiterii infracțiunii de care a fost recunoscut vinovat.

Prima instanță în sentință a menționat că, își întemeiază admiterea doar în principiu a acțiunii civile, pe prevederile art.387 alin.(3) Cod de procedură penală, în temeiul cărora „în cazuri excepționale când, pentru a stabili exact suma despăgubirilor convenite, ar trebui amânată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă. Consideră inaplicabile prevederile enunțate supra, deoarece în dosarul din speță nu persistă un caz excepțional privind imposibilitatea stabilirii exacte a sumei despăgubirilor convenite părții civile (Banca). Mai mult, chiar prima instanță nemijlocit în textul sentinței a stabilit că, prin acțiunile infracționale ale inculpatului și complicilor acestuia, Băncii i-a fost cauzat un prejudiciu material în proporții deosebit de mari în suma totală de 579 472 lei.

Deci, cuantumul prejudiciului material cauzat prin infracțiune indicat în acțiunea civilă, este unul real, concretizat și care la etapa cercetării judecătorești a cazului nu a fost pus la îndoială. La expunerea poziției Băncii, reprezentantul acesteia a solicitat admiterea acțiunii civile cu încasarea de la inculpat a prejudiciului material cauzat prin infracțiune în cuantum de 579 472,80 lei. Totodată, a menționat că nici la acel moment și nici ulterior, în ședințele primei instanțe, reprezentanții inculpatului și/sau inculpatul nu au solicitat amânarea judecării cauzei în scopul stabilirii sau concretizării cuantumului prejudiciului material cauzat prin infracțiune.

În sentință, prima instanță a indicat faptul că - „conform sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 26.07.2017 bunurile financiare ridicate de la complicii lui Doțen Renat au fost restituite părții vătămate BC „Moldova - Agroindbank”, astfel în motivarea soluției sale prima instanță face referire la un act judecătorec (sentința dosar nr.1-790/17, adoptată de către Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani), însă, nu a efectuat o documentare și analiză suficientă, inclusiv a omis faptul că actul judecătorec la care a făcut referință, a fost casat în partea ce ține de latura civilă.

Adițional, s-a relevat că, prima instanță nu a luat în calcul faptul că, restituirea mijloacelor bănești în numerar, în diferite valute, care au avut statutul de corpuri delictive, a avut loc în temeiul altor acte judecătorești, dar nu în temeiul actului la care face referință prima instanță. Actele vizate au fost anexate la materialele cazului din speță, dar nu au fost tratate ca atare de către prima instanță. În special, prima instanță nu a pătruns în esență și nu a conștientizat faptul că, simpla restituire a mijloacelor

bănești în numerar, în diferite valute, nu constituie recuperarea integrală a prejudiciului material, ci doar recuperarea parțială a prejudiciului material cauzat prin infracțiune de către inculpat și complicii acestuia și că, inculpatul și complicii acestuia urmează a fi obligați să recupereze partea restantă a prejudiciului material.

Este o absurditate să recunoști o persoană ca fiind vinovată de comiterea unor infracțiuni și în același timp să ignori prevederile enunțate supra și să excluzi obligația acesteia (inculpatului) de a repara prejudiciul cauzat prin infracțiunea respectivă, imputând-o doar celorlalți complici ai inculpatului, nu și acestuia.

Prima instanță, în competența căreia s-a aflat cauza penală de învinuire a lui Doțen Renat în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.art.42, alin.(5) și 188 alin.(5) Cod penal, în contextul argumentelor enunțate supra și prin prisma prevederilor actelor legislative - era obligată să judece și să soluționeze acțiunea civilă, inclusiv să dispună încasarea în beneficiul Băncii a prejudiciului patrimonial cauzat de inculpatul Doțen Renat deja condamnat și vinovăția căruia a fost recunoscută și pe deplin demonstrată. Discordanța între cele reținute de prima instanță și conținutul real al circumstanțelor cauzei, precum și ignorarea circumstanțelor de fapt și de drept, au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature și nemotivate în privința admiterii doar în principiu a acțiunii civile.

3.2. *Avocații Arhiliuc Ion și Josan Dumitru în numele inculpatului*, au contestat cu apel sentința, solicitând casarea integrală a acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Doțen Renat să fie achitat de sub învinuirea adusă în baza art.art.42 alin.(5), 188 alin.(5) Cod penal, în temeiul art.390 alin.(1) pct. 2) Cod de procedură penală, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat sau a dispune încetarea procesului penal intentat împotriva inculpatului Doțen Renat, pe motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală - caz prevăzut de art.391 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală.

În motivarea cerințelor au invocat că, prima instanță a comis o eroare gravă de fapt - prin stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau și, prin denaturarea conținutului acestora.

Au menționat că, potrivit dispozitivului ordonanței de punere sub învinuire a lui Doțen Renat din 15 septembrie 2016, precum și a rechizitoriului, ca act de sesizare a instanței, la încadrarea juridică a faptei criminale incriminate inculpatului Doțen Renat, i s-a incriminat în latura obiectivă următoarele: „Doțen Renat, a săvârșit în calitate de complice infracțiunea prevăzută de art.art.42 alin.(5),188 alin.(5) Cod penal - tâlhăria, adică atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de amenințarea cu aplicare violenței periculoase pentru viață și sănătatea persoanei, săvârșit de mai multe persoane, mascate, cu aplicarea armei de foc, săvârșit în proporții deosebit de mari”.

Au susținut că, din analiza celor două texte rezultă că, în ordonanța de punere sub învinuire și rechizitoriu a lui Doțen Renat, în general lipsesc cuvintele „ ... în calitate de complice.”, adică calificativul de complicitate.

În continuare, au remarcat că se constată în ambele acte procedurale că de-jure este indicat formal doar „art.42 alin.(5) Cod penal, fără a preciza/incrimina la concret semnele calificativului de complicitate. Așa fiind, această omisiune gravă a procurorului este contrară și art.6 CEDO § 1, § 3 lit. a) - „Orice acuzat are, în special, dreptul să fie informat, în termenul cel mai scurt în mod amănunțit, asupra naturii și

cauzei acuzației aduse împotriva sa.

Consideră că, este cert că fiecare din aceste acțiuni poate constitui în mod separat latura obiectivă a infracțiunii, fapt ce impune constatarea și doar apoi formularea învinuirii cu indicarea datei, locului, mijloacelor și modului de săvârșire a infracțiunii și consecințele ei, caracterului vinei, motivelor și semnelor calificative pentru ulterioara încadrare juridică a faptei: Adică, nu se poate de limitat acuzațiile la fraza abstractă „ în calitate de complice ”, fără a dezvălui în esență care din aceste acțiuni au fost săvârșite și, respectiv se încadrează la calificativul de complicitate. Aceste constatări, enunțate supra, confirmă indiscutabil faptul că, unicul act procedural ordonanța de învinuire - temeiul principal de la care poate pomi procedura de incriminare, respectiv apărare, - nu conține în sensul art.281 alin.(2) Cod de procedură penală, nici unul din „ ... semnele calificative pentru încadrarea juridică a faptei ...” prin complicitate de la alin.(5) art.42 Cod penal, care cuprinde tocmai 10 forme de contribuire la săvârșirea infracțiunii. Ambele acte procedurale: ordonanța de punere sub învinuire și rechizitoriul sunt contrare dispozițiilor art.art.296 alin.(2), 281 alin.(2) Cod de procedură penală.

Au reiterat prevederile art.251 alin.(2), (3) Cod de procedură penală și încălcarea acestora - (...) la sesizarea instanței, (...) atrage nulitatea actului procedural. Nulitatea prevăzută în alin.(2) nu se înlătură în nici un mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului de către părți și se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu, dacă anularea actului procedural este necesară pentru aflarea adevărului și justa soluționare a cauzei.

De asemenea, apărarea a evidențiat faptul violării art.3 CEDO față de minorul Doțen Renat (obținerea declarațiilor de auto incriminare prin aplicarea metodelor degradante și inumane), a fost invocat la urmărirea penală prin cele două demersuri de clasare a procesului penal din 22 și 25 septembrie 2017 la pct.5, însă în ordonanțele de refuz, procurorul nimic n-a verificat și nu s-a expus asupra alegațiilor de maltratare, în conformitate cu dispozițiile imperative ale art.10 alin.31), (6), 274 alin.(3) Cod de procedură penală, (urma să pornească urmărirea penală, să facă investigații serioase, însă nu de către procurorul care conduce urmărirea penală și să adopte o ordonanță motivată).

Au mai susținut faptul că, prima instanță a pus ilegal la baza sentinței de condamnare a lui Doțen Renat, declarațiile acestuia de auto incriminare, obținute de către organul de urmărire penală prin aplicarea metodelor inumane și degradante contrare art.3 CEDO.

Potrivit rechizitoriului întocmit la data de 12 august 2016 de către procurorul în Procuratura sect. Buiucani, mun. Chișinău, Armen Oganesean, în cauza penală nr.2016031698, în privința învinuiților Șcurea Gheorghe, Condrea Iacob și Zaharia Oleg învinuiți de comiterea infracțiunii prevăzute de art.188 alin.(5) Cod penal, la finele urmăririi penale procurorul a constatat prin rechizitoriu că, infracțiunea de tâlhărie din data de 27.07.2016, a fost săvârșită doar de trei persoane ca autori, fără careva complici în sensul art.42 alin.(5) Cod penal.

De asemenea, au notat că ulterior, în privința inculpaților Șcurea Gheorghe, Condrea Iacob și Zaharia Oleg au fost pronunțate trei sentințe de condamnare a acestora pe art.art.188 alin.(5) Cod penal, de către Judecătoria sect. Buiucani mun. Chișinău: - din 21 februarie 2017 în privința lui Condrea Iacob; - din 06 martie 2017 în privința lui Șcurea Gheorghe; - din 26 iulie 2017 în privința lui Zaharia Oleg.

Toate aceste trei sentințe au devenit irevocabile în latura penală, astfel că se bucură de puterea lucrului judecat în sensul art.6 CEDO.

Așa fiind, apărarea a relevat ca fiind cert că la acest capitol, cele trei instanțe de judecată n-au constatat în sentințele irevocabile că, infracțiunea de tâlhărie din data de 27.07.2016, a fost comisă în complicitate cu altă persoană în privința căreia există o ordonanță de disjungere a cauzei penale, - adică fără coparticiparea lui Doțen Renat.

Apărarea a susținut că, al patrulea suspect n-a existat, adică ulterior dosarul penal împotriva minorului Doțen Renat a fost fabricat, dânsul fiind supus maltratării după reținerea din Aeroportul Chișinău pentru a face declarații de recunoaștere a vinovăției și nu va fi arestat. Or, audiați în calitate de martori coinculpații Șcurea Gheorghe, Condrea Iacob și Zaharia Oleg cât și ceilalți martori Varzari Maxim, Varzari Vadim au confirmat că minorul Doțen Renat n-a ajutat prin nimic la săvârșirea actului de tâlhărie și, cu mult înainte de timpul săvârșirii infracțiunii, orele 15:00 cum este indicat în rechizitoriu și sentință, el deja era plecat încă din barul unde se aflase anterior, încă de pe la orele 13:00.

Mai mult, chiar din declarațiile martorului acuzării Perebinos Biatrice făcute în ședința de judecată, aceasta la finalul declarațiilor afirmă clar că - Doțen n-a intrat în Bancă. Însă, prima instanță cu rea-credință a denaturat conținutul declarațiilor martorului acuzării Perebinos Biatrice, astfel că în sentință, evaziv evită fraza decisivă spusă de acest martor - „n-am văzut ca Doțen să intre în Bancă”.

Au mai indicat că, la demersul apărării, prima instanță a efectuat reproducerea înregistrărilor video de la camera video din data de 27 iulie 2016 între orele 11:00 - 15:00 min., instalată la intrarea în filiala băncii B.C. „Moldova-AgroindBank”, amplasată pe adresa mun. Chișinău, or. Durlesti, str. Ștefan Vodă 143, - locul săvârșirii infracțiunii, din care rezultă că procurorul a selectat și prezentat doar segmentul de timp în care un inculpat mascat intră în filiala Băncii cu pistolul și însușește banii. Această probă decisivă, - înregistrările video de la intrarea în filiala băncii B.C. „Moldova-AgroindBank", din data de 27 iulie 2016 între orele 11:00 - 15:00 min., urma să hotărască imediat soarta dosarului, prin stabilirea adevărată a acțiunilor care de facto au avut loc în fața filialei Băncii demonstrând că, Doțen Renat n-a intrat în Filiala Băncii, adică n-a făcut acțiuni de complicitate, însă procurorul în mod abuziv a tăinuit de instanță înregistrarea video integrală de la camera de luat vederi instalată în fața Filialei Băncii și care a fost ridicată de la fața locului conform procesului-verbal de ridicare anexat la dosar - probă care demonstra indiscutabil faptul că, minorul Doțen Renat n-a intrat în Filiala Băncii la momentul comiterii actului de tâlhărie și respectiv, nu a comis acțiuni de complicitate concrete, care de fapt nici nu i-au fost incriminate, în sensul alin.(5) art.42 Cod penal.

Au invocat că, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, prima instanță n-a indicat nimic despre ce a vizionat, adică ce acțiuni s-au petrecut, ce persoane au fost văzute, respectiv în textul sentinței nu s-a expus prin nimic asupra acestei probe și a versiunii adevărate că - „ ... procurorul în mod abuziv a tăinuit de instanță înregistrarea video integrală de la camera de luat vederi instalată în fața Filialei Băncii și care a fost ridicată de la fața locului conform procesului-verbal de ridicare anexat la dosar, - probă care demonstra indiscutabil că, minorul Doțen Renat n-a intrat în Filiala Băncii la momentul comiterii actului de tâlhărie, respectiv n-a comis acțiuni de complicitate...”. În acest context, sunt relevante declarațiile martorilor Condrea Iacob, Șcurea Gh. și Zaharia Oleg (condamnați irevocabil), cât și ceilalți

martori Varzari Maxim, Varzari Vădim, care au confirmat că, inculpatul minor Doțen Renat n-a ajutat prin nimic la jaful Băncii, care s-a petrecut la orele 15:00 min, iar martorul Șcurea Gh. a concretizat cu precizie că Doțen Renat a plecat pe la 13:00 min., iar ei fără ajutorul lui, peste 2 ore, adică la orele 15:00, au jefuit banca.

În final, sentința primei instanțe nu cuprinde motivele pe care se sprijină, fiind practic insuficient motivată, în sensul că trimiterile pe care instanța le face la considerentele părții acuzării, echivalează cu o motivare sumară, confuză și superficială, ce nu poate înlocui motivarea proprie, fiind încălcat art.6 CEDO.

3.3. Inculpatul Doțen Renat, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea integrală a acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Doțen Renat să fie achitat de sub învinuirea adusă în baza art.art.42 alin.(5), 188 alin.(5) Cod penal, precum și de a obliga procurorul să prezinte în ședința instanței de apel banda magnetică „CD-R” cu secvențele video din 27.07.2016 de la orele 13.00 până la orele 15.00.

În motivarea cerințelor sale, a invocat argumente similare celor invocate de către avocații săi în apel, suplimentar a menționat că consideră ilegală sentința de condamnare împotriva sa sub toate aspectele de drept procedural și material.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 iulie 2020, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate, cu menținerea sentinței.

4.1. În motivarea soluției sale, instanța de apel a reținut că audiind opiniile participanților la proces și cercetând suplimentar probele administrate de prima instanță și apreciindu-le din punct de vedere al pertinentei, concludenții, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, călăuzindu-se de propria convingere, a conchis că, prima instanță a stabilit corect starea de fapt, acțiunile inculpatului Doțen Renat just încadrându-le în dispozițiile art.art.42 alin.(5), 188 alin.(5) Cod penal.

Cu referire la motivele invocate de partea apărării, precum că prima instanță a adoptat soluția incorectă de condamnare a inculpatului, or, aceasta urma să fie achitat de sub învinuirea adusă în comiterea infracțiunii prevăzute de artart.42 alin.(5), 188 alin.(5) Cod penal, instanța de apel a constatat că prima instanță nu a comis careva erori de fapt care ar impune casarea sentinței adoptate.

Instanța de apel a considerat că, aceste afirmații reprezintă opinia subiectivă a părții apărării or, prima instanță în sentința sa corect și justificat și-a motivat soluția sub aspectul recunoașterii vinovăției inculpatului Doțen Renat în comiterea infracțiunii incriminate, luând în considerație probele administrate legal de către organul de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată la prezenta cauză penală, cu respectarea prevederilor art.100 alin.(4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenții, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, și ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatului în comiterea faptei și prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii incriminate.

Instanța de apel a considerat că nu există temei pentru a da o nouă apreciere probelor, instanța de apel fiind solidară cu concluziile primei instanțe privind aprecierea probelor puse la baza sentinței de condamnare.

Instanța de apel a stabilit că declarațiile inculpatului Doțen Renat privind nevinovăția sa în comiterea faptei penale incriminate se combate prin totalitatea de

probe pertinente, concludente, utile și veridice cercetate în ședința de judecată și anume prin declarațiile reprezentantului părții vătămate/părții civile, martorilor acuzării audiați în cadrul ședinței de judecată în prima instanță în special cele ale martorului Vitalie Nicolaev care a declarat că, l-a memorat pe Doțen Renat care intrase în incinta Băncii de două ori cu același pretext și probele scrise cercetate în ședința de judecată. Aceste probe coroborează între ele și demonstrează incontestabil vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate.

Totodată, nerecunoașterea vinei de către inculpatul Doțen Renat, instanța de apel o apreciază ca o metodă de apărare și un drept de a nu se auto incrimina garantat de art.66 Cod de procedură penală și art. 6 CEDO, or, persoana care pe parcursul procesului penal are calitatea procesuală de inculpat nu poate fi urmărit pentru depunerea declarațiilor false sau refuzul de a face declarații și nu poate fi calificată ca circumstanță agravantă la stabilirea pedepsei penale.

Analizând temeiul dat în raport cu motivele invocate în apelurile declarate în favoarea inculpatului, instanța de apel a constatat că, acesta nu și-au găsit confirmare. După cum rezultă din conținutul apelurilor, autorii acestora nu sunt de acord cu condamnarea inculpatului, considerând că în acțiunile inculpatului lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii, solicitând să fie achitat.

Raportând motivele invocate în cererile de apel în favoarea inculpatului la materialele cauzei penale, instanța de apel a conchis că argumentele invocate de partea apărării nu își găsesc confirmare în starea de fapt a prezentei cauze penale, motiv pentru care a respins solicitarea nominalizată ca fiind nefondată.

Instanța de apel a reținut că, în ceea ce privește argumentul avocaților și inculpatului Doțen Renat precum că, dânsul nu a comis fapta incriminată, nu a intrat în bancă și nu cunoaște cum a avut loc atacul tâlhăresc, de aceea solicită pronunțarea unei sentințe de achitare în comiterea infracțiunii prevăzute de art.188 alin.(5) Cod penal, în temeiul art.390 alin.(1) pct. 2) Cod de procedură penală, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat, este necesar a evidenția declarațiile lui Doțen Renat, audiat la 14.07.2017 în calitate de învinuit, a relatat detaliat și amănunțit în prezența avocatului, reprezentantului legal, pedagogului și procurorului rolul lui și a complicilor în comiterea atacului tâlhăresc, realizarea acestora și scopul, de aceea prima instanță just a apreciat aceste depoziții drept veridice și le-a pus la baza sentinței de condamnare. Instanța de apel a reținut că acestea corespund, atât materialelor dosarului, cât și depozițiilor reprezentantului părții vătămate, martorilor depuse la organul de urmărire penală, confirmate în ședința de judecată.

Cu referire la argumentul părții apărării, încălcarea art.3 și 6 CEDO precum că, inculpatul Doțen Renat nu a cunoscut despre atacul tâlhăresc comis, și susține declarațiile date în cadrul ședinței de judecată, iar de cele depuse în cadrul urmăririi penale se refuză, deoarece la momentul audierii colaboratorii de poliție l-au amenințat. Nu a depus plângere la procuror precum că a fost amenințat, deoarece sa gândit că colaboratorii de poliție se vor ține de cuvânt și va fi în calitate de martor. Se consideră nevinovat, de aceea solicită pronunțarea unei sentințe de achitare, deoarece dânsul nu a fost în bancă, nu a participat la furt și acest fapt este confirmat prin declarațiile martorilor Varzari Vadim și Varzari Maxim cu care a plecat împreună la 27.07.2016, respectiv nu poate fi complice la infracțiunea incriminată, instanța de apel a reținut că prima instanță just le-a apreciat critic, deoarece dâșii sunt prieteni. Mai mult ca atât, declarațiile acestora contravin cu declarațiile martorului ocular

Perebenos Biatrice, care a declarat că, ”a văzut, când automobilul a accelerat brusc și o persoană a strigat - politia. Dânsa se deplasa împreună cu Doțen Renat, pe când martorii părții apărării Varzari au declarat că "fetele au plecat acasă, iar ei împreună cu Doțen Renat au mers la terenul de joacă pentru a face sport".

Astfel, în cauză au fost stabilite toate elementele componente ale infracțiunii imputate inculpatului, inclusiv vinovăția acestuia, iar argumentele părții apărării, precum că faptele nu întrunesc elementele infracțiunii imputate, sunt neîntemeiate și contravin actelor cauzei, inclusiv declarațiilor părții vătămate, martorilor descrise mai sus precum și însăși declarațiile inculpatului date în calitate de învinuit în prezența pedagogului, reprezentantului legal cât și a avocatului ales.

Instanța de apel a reținut că, prima instanță s-a expus pe larg asupra argumentelor invocate de către partea apărării, aplicând legislația pertinentă speței, cu interpretarea justă a ei, apelurile declarate în interesele inculpatului, în situația respectivă, sunt pur declarative și contravin faptei cauzei, stabilite și expuse exhaustiv, și analizate corespunzător de către instanța de apel, conform art.414 Cod de procedură penală, care s-a pronunțat argumentat și detaliat asupra lor.

Consecvent, instanța de apel a menționat că, reiterarea alegațiilor primei instanțe în partea contestată de către apelanți, în contextul expus, este inoportună, or, instanța de apel le consideră legale și întemeiate.

Totodată, instanța de apel a conchis că, versiunea apărării precum că inculpatul Doțen Renat în cadrul urmăririi penale ar fi fost constrâns de către colaboratorii de poliție să-și recunoască vina, a fost verificată, astfel, prin ordonanța procurorului în Procuratura municipiului Chișinău, Oficiul Buiucani, Victor Răileanu din 13 iunie 2020, s-a dispus de a refuza începerea urmăririi penale în baza materialelor acumulate, înregistrate în Registrul de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiune al Procuraturii municipiului Chișinău, Oficiul Buiucani cu nr.053pr/20 din 04 iunie 2020, în temeiul art.275 pct.8) Cod de procedură penală.

În acest context, instanța de apel a apreciat critic declarațiile inculpatului Doțen Renat, precum că în timpul audierilor a fost constrâns, or, acest argument este în contradicție cu ordonanța procurorului sus precizată, iar Doțen Renat a fost audiat în prezența apărătorului ales care a participat pe tot parcursul efectuării acțiunilor de urmărire penală dar și în cadrul examinării cauzei în toate instanțele de judecată.

Instanța de apel a menționat faptul că, în jurisprudența Curții Europene există standardul „dincolo de orice îndoială rezonabilă” care presupune că, pentru a putea fi pronunțată o soluție de condamnare, acuzația trebuie dovedită dincolo de orice îndoială rezonabilă. Existența unor probe dincolo de orice îndoială rezonabilă constituie o componentă esențială a dreptului la un proces echitabil și instituie în sarcina acuzării obligația de a proba toate elementele vinovăției de o manieră aptă să înlăture orice dubiu. Astfel, la caz instanța de apel a menționat că, vinovăția inculpatului s-a adeverit dincolo de orice îndoială rezonabilă.

4.2. De asemenea, instanța de apel a notat că nu are temei de a interveni în sentința primei instanțe nici în partea stabilirii întinderii pedepsei inculpatului or, la stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă, s-a ținut cont de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, inculpatului fiindu-i aplicată o pedeapsă corectă, echitabilă și legală.

La adoptarea sentinței și anume la individualizarea pedepsei penale, instanța de apel a reținut că prima instanță a respectat prevederile art.96, art.385 alin.(1) și

art.394 alin.(1) și alin.(2) Cod de procedură penală, conform cărora instanța este obligată să indice în partea descriptivă a sentinței/deciziei care sânt circumstanțele care atenuază sau agravează răspunderea inculpatului, datele care caracterizează persoana acestuia, precum și motivele soluției adoptate referitoare la stabilirea pedepsei sau la liberarea de pedeapsă penală.

La stabilirea categoriei și termenului de pedeapsă, în conformitate cu prevederile art.art.7, 61, 75 - 77 Cod penal, instanța de judecată ține cont și reiese din scopul pedepsei penale, care urmărește restabilirea echității sociale, corectarea persoanei vinovate și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni și ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Cu referire la gravitatea infracțiunii săvârșite de către Doțen Renat, prima instanță a constatat, că conform art.16 alin.(5) Cod penal, infracțiunea săvârșită se atribuie la infracțiuni deosebit de grave.

Examinând personalitatea celui vinovat, instanța a stabilit că Doțen Renat la evidența medicilor narcolog și psihiatru nu se află. La momentul comiterii infracțiunii inculpatul Doțen Renat era minor, avea vârsta de 16 ani. Sancțiunea în cazul comiterii infracțiunii prevăzute de art.188 alin.(5) Cod penal, prevede pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de la 12 la 15 ani.

Instanța de apel a relevat că, aceste criterii generale și speciale privind individualizarea pedepsei, s-au valorificat anume în această ordine, fiind stabilit inculpatului Doțen Renat termenul de pedeapsă, în cuantumul nominalizat în dispozitivul sentinței, cu aplicarea dispozițiilor art.art.70, 79 Cod penal.

Cu referire la argumentele expuse în apelul procurorului, precum că prima instanță eronat a aplicat în privința inculpatului și prevederile art.79 alin.(1) Cod penal, instanța de apel a reținut că, la individualizarea pedepsei lui Doțen Renat pe lângă prevederile art.70 alin.(3) Cod penal, prima instanță just a aplicat și prevederile art.79 alin.(1) Cod penal, or, dispoziția art.79 alin.(1) Cod penal, prevede expres că, ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvârșite în grup la descoperirea acesteia, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blândă, de altă categorie, ori poate să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie. Minoratul persoanei care a săvârșit infracțiunea se consideră circumstanță excepțională.

Astfel, ținând cont de legea mai sus menționată și de faptul că inculpatul Doțen Renat a săvârșit fapta incriminată până a atinge vârsta de 18 ani (la 16 ani), prima instanță corect a apreciat-o ca circumstanță excepțională la stabilirea pedepsei.

4.3. Cu referire la acțiunea civilă, instanța de apel a reiterat prevederile art.387 alin.(3) Cod de procedură penală, în cazuri excepționale când, pentru a stabili exact suma despăgubirilor cuvenite părții civile, ar trebui amânată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă.

Ceea ce ține de argumentele reprezentantului părții vătămate/părții civile BC „Moldova-Agroindbank” SA, Stela Recean precum că din contul inculpatului Doțen Renat urma a fi încasat în beneficiul băncii întregul prejudiciu patrimonial în sumă totală de 579 472,80 lei, instanța de apel a reținut că, prima instanță corect a considerat necesar de a admite în principiu acțiunea civilă în temeiul art.387 alin.(3) Cod de procedură penală, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă, or, din conținutul materialelor cauzei rezultă că conform sentinței Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 26.07.2017 bunurile financiare ridicate de la complicii lui Doțen Renat au fost restituite părții vătămate BC ”MoldovaAgroindbank” SA, iar altă parte din prejudiciu a fost încasat prin Deciziile Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2017 și 21 noiembrie 2017. Soarta corpurilor delictive la fel a fost hotărâtă prin sentința menționată.

Față de lucrul judecat de primă instanță, instanța de apel a constatat motivarea amplă și temeinică a sentinței pronunțate cu privire la procesul de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți în raport cu fapta incriminată prin rechizitoriu inculpaților, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În final, instanța de apel a notat că, potrivit jurisprudenței CEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. În cazul, în care prima instanță și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel/recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță. (Garcia Ruis contra Spaniei, Helle contra Finlandei).

5. Avocatul Arhiliuc Ion în numele inculpatului Doțen Renat, în temeiul art.427 alin.(1) pct. 6), 8), 11), 16) Cod de procedură penală, contestă cu recurs hotărârile și solicită casarea acestora, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Doțen Renat să fie achitat de sub învinuirea adusă în baza art.42 alin.(5), 188 alin.(5) Cod penal, în temeiul art.390 alin.(1) pct.2) Cod de procedură penală, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat sau a dispune încetarea procesului penal intentat împotriva inculpatului Doțen Renat, pe motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală - caz prevăzut de art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală.

În motivarea cerințelor sale invocă argumente similare celor din apel, suplimentar a reținut că la caz există mai multe „defecte fundamentale” ale actului de justiție, faptul ca instanța de apel nu s-a pronunțat asupra argumentelor invocate în apel, precum și motivare insuficientă a deciziei instanței de apel.

Avocatul Arhiliuc Ion în numele inculpatului Doțen Renat, declară cerere de completare a recursului ordinar, prin care evidențiază că a contestat în ordinea art.313 Cod de procedură penală ordonanțele și încheierea privind investigarea alegațiilor inculpatului minor referitor la metode degradante și rele tratamente aplicate în custodia statului. Astfel, prin decizia instanței de apel din 18 noiembrie 2020 a fost declarată nulitatea ordonanțelor de refuz și clasare a urmăririi penale.

În acest context, apărarea a conchis că, se impune soluția de a recunoaște violarea art.3 CEDO, sub aspect procedural în privința inculpatului Doțen Renat, din

motiv că în decurs de 4 ani, investigațiile extrem de târzii, nu mai pot stabili adevărul și remedia în nici un mod omisiunea procurorilor – care nu au desfășurat o anchetă completă, eficientă, imediată, promptă.

5.1. Inculpatul Doțen Renat, în temeiul art.427 alin.(1) pct. 6), 8), 11), 16) Cod de procedură penală, contestă cu recurs hotărârile și solicită casarea acestora, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie achitat de sub învinuirea adusă în baza art.art.42 alin.(5), 188 alin.(5) Cod penal.

În motivarea cerințelor invocă argumente similare celor din apel, suplimentar susținând că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra argumentelor invocate în apel, iar hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

5.2. Reprezentantul părții civile/părții vătămate BC „Moldova-Agroindbank” SA, Stela Recean contestă cu recurs hotărârile și solicită casarea parțială a acestora, în ce privește latura civilă, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie admisă integral acțiunea civilă înaintată și să se dispună de a încasa de la Doțen Renat în beneficiul Băncii prejudiciul patrimonial în sumă totală de 579 472, 80 lei, cauzat în rezultatul comiterii de către inculpat a infracțiunii.

În motivarea cerințelor sale invocă argumente similare celor din apel, suplimentar a reținut că instanța de apel l-a absolvit pe inculpatul Doțen Renat de obligația sa pecuniară contrar prevederilor legale.

6. Asupra recursurilor declarate prezintă referință procurorul, care se pronunță pentru inadmisibilitatea acestora, ca fiind vădit neîntemeiate, invocând că instanța de apel în decizie și-a argumentat într-un mod clar și motivat soluția.

7. Judecând recursurile declarate în baza materialelor dosarului și în raport cu motivele invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că, acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Conform art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din conținutul art.414 Cod de procedură penală, rezultă că instanța de apel, judecând apelul, este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate.

În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere

probelor și este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Totodată, potrivit art.101 alin.(4) Cod de procedură penală, instanța de judecată este obligată să pună la baza hotărârii sale numai acele probe, la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

Colegiul penal lărgit constată că, deși sunt obligatorii, aceste prevederi legale nu au fost respectate întocmai la judecarea prezentei cauze în ordine de apel.

Colegiul penal lărgit reține că, în susținerea recursurilor, s-au invocat temeiurile prevăzute la art.427 alin.(1) pct.pct. 6), 8), 11), 16) Cod de procedură penală, însă, care prevăd că, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, precum și nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Așadar, în urma lecturării textului deciziei, Colegiul penal lărgit reține că, instanța de apel nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate și în acest context ține să menționeze următoarele.

Verificând criticele expuse de titularii recursurilor, în raport cu lucrările cauzei, Colegiul penal lărgit constată că, judecând apelul, instanța de apel nu a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție pripită. În cele din urmă, de către instanța de apel au fost formulate unele concluzii nefondate, iar prin aceasta, inter alia, fiind încălcată obligația instanței de motivare a hotărârii judecătorești, care face parte din setul garanțiilor subsecvente procesului echitabil, fapt prin care s-a admis eroarea de drept prescrisă de art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Pentru a statua asupra acestor concluzii, Colegiul penal lărgit evidențiază într-un prim aspect faptul că, principala problemă adusă în discuție pe orice cauză penală se referă la vinovăția sau nevinovăția persoanei deferite judecății, în raport cu faptele infracționale imputate acesteia prin rechizitoriu. Prin urmare, atunci când unei persoane i se impută săvârșirea unei fapte penale și i se aduce o acuzație în acest sens, aceasta trebuie să fie bazată pe probe pertinente, veridice și concludente, care ar dovedi, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune și a fost comisă anume de inculpat. Pentru a conchide asupra celor expuse, probatoriul administrat în cauză urmează a fi apreciat după intima convingere a judecătorului, care trebuie să se bazeze pe prevederile legii procesual-penale și pe analiza coroborată a tuturor probelor sub toate aspectele, complet și obiectiv.

Efectuând o analiză textuală a părții descriptive a deciziei instanței de apel se deduce că, aceasta nu cuprinde relevarea considerentelor ce ar fi clare și întemeiate legal asupra concluziilor formate în rezultatul verificării sentinței contestate de apelanți, în raport cu motivele invocate și circumstanțele reale ale acestei cauze.

În contextul celor expuse, Colegiul penal lărgit relevă că, instanța de apel judecând apelul urmează să verifice declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal, precum și să argumenteze soluția prin prisma tuturor probelor acumulate în dosar, care trebuie apreciate multilateral și obiectiv. În acest sens, se are în vedere faptul că, așa cum s-a punctat deja mai sus, instanța de apel la judecarea cauzei trebuia să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate inculpatului, să verifice și

să aprecieze conform prevederilor art.101 Cod de procedură penală, fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și să argumenteze încadrarea acțiunilor comise de inculpatul Doțen Renat în baza art.art.42 alin.(5), 188 alin.(5) Cod penal.

Colegiul penal lărgit evidențiază că, în motivarea deciziei instanței de apel se regăsesc următoarele mijloace materiale de probă: - proces-verbal de cercetare la fața locului din 27.07.2016; - ordonanța și procesul-verbal de ridicare a bandei magnetice „CD-R” cu 4 secvențe video din 27.07.2016; - procesul-verbal de examinare din 28.07.2016 a automobilului de model „Honda Civic” de culoare sură n/î XXX și a bancnotelor de bani depistate; - procesul-verbal de examinare din 29.07.2016 a pistolului de model „Le Petit RG 59” cu cartușe și ordonanța de recunoaștere ca corp delict; - procesul-verbal de examinare din 29.07.2016 a banderolelor; - Raportul de expertiză medico-legală nr.3641 din 28.07.2016, însă nu au fost consemnate în procesul-verbal al ședinței instanței de apel din 21.07.2020 (f.d.1-8), respectiv nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel, contrar prevederilor art.414 alin.(6) Cod de procedură penală.

În opinia instanței de recurs, instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, fiind prezentă discrepanța între cele reținute de instanța de apel, învinuirea adusă inculpatului și conținutul real al probelor, ignorarea unor aspecte evidente, ce au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii nemotivate, or, s-a stabilit că, adoptând soluția enunțată, contrar prevederilor art.art.101, 414 Cod de procedură penală - instanța de apel, nu a dat apreciere probelor care au fost puse la baza învinuirii lui Doțen Renat, deci nu a examinat cauza obiectiv, sub toate aspectele și nu a adus motive pertinente pe care s-ar întemeia soluția.

Totodată, Colegiul penal lărgit precizează că, în motivarea deciziei instanței de apel se regăsesc declarațiile martorilor Nicolaev Vitalie, Varzari Maxim, Perebinos Beatrice, Bostan Eugen, Bounegru Mihail, Prețatîi Zinaida, Șcurea Georghe, Condrea Iacob, precum și procesul-verbal de examinare a obiectului „CD-R” video din 28.07.2016, fără însă, a supune unei verificări minuțioase și obiective fiecare probă separat - sub toate aspectele, prin prisma pertinentei, concludenței și veridicității, iar toate în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, Colegiul penal lărgit atestă că, concluziile instanței de apel nu cuprind un substrat factologic. Or, nu pot fi reținute argumentele instanței de apel precum că „nu există temei pentru a da o nouă apreciere probelor, instanța de apel fiind solidară cu concluziile primei instanțe privind aprecierea probelor puse la baza sentinței”.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel nu a elucidat pe deplin circumstanțele faptice, precum și nu a apreciat toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Or, conform prevederilor art.art.100 alin.(4), 101 alin.(1) - (4) Cod de procedură penală, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă.

Verificarea constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor.

Verificarea probelor poate avea loc doar prin aplicarea procedeele probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal.

Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au

fost obținute. Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de Codul de procedură penală, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor.

Într-o hotărâre este necesar nu numai de a enumera statistic probele, dar și de a expune esența acestora și legătura lor cu conținutul altor probe care în ansamblu confirmă sau infirmă o circumstanță pe cauză, de a argumenta de ce unele probe sunt admise, iar altele respinse.

Astfel, concluziile instanței de apel formulate în decizie, poartă un caracter generic asupra operațiunii de cercetare și verificare a probelor, însă, așa cum examinarea probelor constituie elementul-cheie la pronunțarea unei hotărâri corecte și legale, lăsarea fără apreciere și aprecierea abstractă a acestora duce la pronunțarea unei hotărâri incomplete, neîntemeiate și cu o doză sporită de incertitudine asupra calității efectuării actului de justiție.

Pe de altă parte, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor comise de prima instanță, repetându-le întocmai. Astfel, deși sentința a fost contestată cu apel de către procuror, reprezentantul părții vătămate, inculpat și avocatul acestuia care au invocat dezacordul cu soluție primei instanțe, instanța de apel nu a pătruns în esența argumentelor formulate, trecând asupra acestora în mod superficial, fără a se pronunța asupra acestora.

În acest sens, instanța de recurs reține că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra argumentele formulate de apărare în apel cu referire la rechizitoriul și sentințele definitive în privința celorlalți inculpați, cauze disjuncte, în care fapta a fost constatată ca fiind comisă doar de trei persoane în calitate de autori, fără a se menționa despre existența unui complice.

De asemenea, Colegiul penal lărgit reține că, instanța de apel nu s-a pronunțat nici în privința argumentelor avocatului privind „proba cheie” a apărării – înregistrările video din data de 27 iulie 2016, de pe cameră instalată la intrarea în filiala băncii BC „Moldova-Agroindbank”, care a fost locul săvârșirii infracțiunii.

Așadar, instanța de apel urmează să dea răspunsuri argumentate în hotărâre asupra motivelor decisive invocate de apelanți, prin prisma criticilor invocate de părți, care în viziunea lor ar putea afecta într-o măsură oarecare legalitatea soluției adoptate la caz.

În contextul celor expuse,, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că, motivarea hotărârii judecătorești trebuie realizată într-o manieră clară și coerentă, întrucât, pe de o parte, este indispensabil necesară pentru controlul exercitat de jurisdicția ierarhic superioară, iar pe de altă parte, constituie, pentru părțile litigante, o garanție împotriva arbitrariului, furnizându-le dovada că cererile și mijloacele lor de apărare au fost riguros analizate. Motivarea hotărârii reprezintă un element de transparență a justiției inerent oricărui act jurisdicțional, iar hotărârea judecătorească este rezultatul unui proces logic de analiză a pretențiilor deduse judecății.

Conform jurisprudenței CtEDO, expuse în cazurile aplicării art.6 al Convenției, o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal, oferă posibilitatea ca această hotărâre să poată fi verificată în cadrul căilor de atac și posibilitatea persoanelor interesate de a pregăti o cerere de apel sau recurs (Suominen c. Finlandei (2003) § 37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) § 85).

În afară de aceasta, motivarea hotărârilor este un instrument important în

asigurarea transparenței justiției și existența unui control social asupra acesteia (Hirvisaari c. Finlandei, (2001) § 30).

Din circumstanțele expuse, Colegiul penal lărgit conchide că, instanța de apel deficitar și-a motivat soluția, încălcând prevederile art.art.414, 417-418 Cod de procedură penală, prin ce s-a comis eroarea de drept prevăzută de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală

8. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de către inculpat, de către avocatul acestuia, Arhiliuc Ion și de către reprezentantul părții civile BC „Moldova-Agroindbank” SA, Recean Stela, precum și recursul suplimentar declarat de avocatul Arhiliuc Ion în numele inculpatului, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 iulie 2020, în cauza penală în privința inculpatului Doțen Renat Vladimir, dispune rejudecarea cauzei de către Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Doțen Renat Vladimir urmează a fi eliberat din penitenciar, dacă în privința acestuia nu este aplicată măsura preventivă sub formă de arest sau nu execută pedeapsa penală în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia nu se supune căilor de atac, pronunțată integral la 01 iulie 2022.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Burduh Victor

Craiu Nicolae